

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Δευτέρα 12 Δεκέβρη - Κυριακή 24 Δεκέβρη.

Η ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ. — Κατώρθωσε τέλος πάντων η επιτροπή της Βουλής να μας φανερώσει τα συμπεράσματά των ανακρίσεων της, ύστερ' από τόσους μήνες· φαίνεται πως άργησε τόσο για να βρεί καιρὸ ὁ κ. Λαγοπάτης να συντάξει τὴν περίφημη έκθεση με τοὺς τόσους συνταχτικούς σολοικισμούς και με τίς γλωσσικές θεωρίες του, που στοιχηματίζουμε πως αν τοῦ ποῦν να τίς ξαναγράψει δὲ θὰ μπορεῖ. Μὰ ἐπὶ τέλους για μὰς εἶχε σημασία ἐκεῖνο μόνο τὸ μέρος ἀπ' τὴν έκθεση, που φέρνει στὸ φῶς τίς γελοῖες καταθέσεις τοῦ γεροκρονόληρου με τοὺς δυὸ του βλάμηδες, που παρουσιάζει για τρελλοκουδέντες τίς περιώνυμες κατηγορίες τους που βρέθηκαν ἄνθρωποι να τίς πιστέψουν — ἐπειτα ἡ κατάθεση τοῦ Δεσπότη κ' οἱ δυὸ χαριτωμένοι ὑπαινιγμοὶ για τὸ χρονικὸ σημεῖο που ἄρχισαν να εἶναι προδότες οἱ μαλλιαροὶ (ὁ Βασιλιάς δὲν πήρε τὸ Μιστριώτη δάσκαλο τοῦ Διαδόχου) και για τὴ χυδαῖα φαντασία τῶν πατριωτῶν που δὲν μποροῦν να φαντασθῶν πως ἄνθρωποι χωρὶς ὕλικὸ συμφέρο μποροῦν να θυσιάσουν χρῆμα και να θυσιάσθουν οἱ ἴδιοι για τὴν Ἰδέα. Μήπως πρέπει να πεῖ κανεὶς τέτοια πράγματα για τοὺς Μιστριώτες, τοὺς ἐπηρεασμένους φυσικά ἀπ' τίς ὑψηλές ἰδέες τοῦ Πλάτωνα και τοῦ Ἀριστοτέλη;

Ἄς ἐλπίζουμε ὅπωςδήποτε πως ἡ ὑστερική φωνή τοῦ ξεκουτισμένου «Μέγας Διδάσκαλος» θὰ εἶναι κ' ἡ τελευταία, γιατί θάνοιωσε πιά πως αν ξαναμιλήσει θὰ τὸν βάλει ὁ λαὸς στὴ θέση του.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ. — Με λόγους πανηγυρικούς, ζητωκραυγές και χειροκροτήματα τέλειωσαν οἱ ἐργασίες τῆς τέταρτης Ἐθνοσυνέλευσης κ' ἔτσι βρίσκουμε τὴν εὐκαιρία να ρίξουμε μιὰ ματιὰ στὸ ἔργο της χωρὶς να σεβαστοῦμε τὸ νεκρὸ, πράμα που δὲν ταιριάζει σὲ κριτικό.

Τὴν ἀρχὴ της τὴ χρωστάει ἡ Ἐθνοσυνέλευση αὐτὴ σ' ἓνα πραξικόπημα, που εἶταν συνέχεια ἀπὸ ἓνα ἄλλο πραξικόπημα. Εἶναι γνωστὸ, πως μετὰ τὴν Ἐπανάσταση ὁ σημερινὸς Πρωθυπουργὸς ἐπέμεινε στὴν ἰδέα τῆς Ἐθνοσυνέλευσης για ν' ἀναθεωρήσει τὸ Σύνταγμα, πως με τὴν ἰδέα αὐτὴ συμφώνησε ὁ Βασιλιάς κ' οἱ παλιοὶ πολιτικοὶ ἐξὸν ἀπ' τὸ Μαυρομιχάλη και πως ἡ Βουλὴ με μεγάλη πλειονοψηφία τὴν παραδέχτηκε. Μὰ τὸ Σύνταγμα

τοῦ 64 ζητοῦσε κι ἄλλες διατύπώσεις για τὴν ἀναθεώρησή του κι αὐτὲς δὲν τηρήθηκαν· τὸ πράμα εἶταν και για τοῦτον τὸ λόγο ἀδικαιολόγητο, πως δηλ. οἱ ἐκλογὲς εἶχαν γίνει πρὸ πολλὸν καιρὸ και οἱ τότε βουλευτὲς δὲν εἶχαν ἐντολὴ ἀπ' τοὺς ἐκλογαίς τους ν' ἀποφασίσουν και τὴν ἀναθεώρηση τοῦ Συντάγματος. Μ' ὅλα τὰῦτα έγιναν ἐκλογὲς για μιὰ Ἀναθεωρητικὴ Βουλὴ και τ' ἀποτελέσματά τους ἔδωκαν μιὰ χαώδικη Βουλὴ, που εἶταν ὠρισμένως ἀδύνατο να κάνει τίποτα. Ἔτσι ὁ Βενιζέλος που εἶχε γίνει στὸ μεταξὺ Πρωθυπουργὸς ἔκανε δεύτερο πραξικόπημα και διάλυσε τὴ Συνέλευση. Λέγοντας πραξικόπημα δὲ δίνουμε βέβαια στὴ λέξη τὴν κακὴ σημασία που τῆς δίνουν συνήθως στὸν τόπο μας· πρόκειται για ἓναν τεχνικὸν ὅρο — ὅπως κ' ἡ ἐπανάσταση — που θέλει μόνο να δείξει πως σχηματίστηκε δίκαιο που δὲ στηριζότανε ἀπάνου στὸ δίκαιο που ἴσχυε πρωτίτερα και πως αὐτὸ ἔγινε με κίνημα ἀπ' τὴν Κυβέρνηση, ὅχι ἀπ' τὸ λαό. Τὴν κακὴ σημασία θὰ τὴν εἶχε αν ὁ λαὸς δὲ συμφωνοῦσε και τὸν ἀνάγκαζαν δια τῆς βίας να σωπάσει, πράμα που ἐδῶ δὲν ἔγινε. Εἶχαμε λοιπὸν δυὸ πραξικοπήματα — τὸ ἓνα πως δὲν τηρήθηκε τὸ ἀρθρο 107 τοῦ Σ)ματος τοῦ 64, τὸ δεύτερο πως ὁ Βασιλιάς διάλυσε τὴν Ἐθνοσυνέλευση, τὸ κυρίαρχο δηλ. σῶμα που ἔστειλε ὁ λαὸς, τὸ σῶμα που εἶχε στὰ χέρια του να τὸν κρατήσῃ ἢ να τὸν διώξῃ (χωρὶα φυσικά ἀπὸ ξενικὲς ἐπέμβασες), γιατί αὐτὸ τὸν ἔφερε, γιατί ὁ λαὸς τὸν ἔκανε Βασιλιά του, ὁ λαὸς τὸν ἔκανε ὑπάλληλό του, ὁ λαὸς τοῦ ἔδωκε τὴν ἐξουσία που ἔχει. Δικαίωμα δὲν εἶχε λοιπὸν ὁ Βασιλιάς να διαλύσει τὴν Τρίτη Ἐθνοσυνέλευση — μὰ ὁ λαὸς ἐπικύρωσε τὴν πράξη του, τὴ νομιμοποίησε κ' ἔτσι μπόρεσε να πεῖ le droit est mort, vive le droit! Οἱ ἐκλογὲς τοῦ Νοέβρη 1910 ἔστειλε διπλοὺς βουλευτὲς (πληρεξούσιους) με τὴν ἐντολὴ τοῦ λαοῦ να κάνουν ὅ,τι πεῖ ὁ Βενιζέλος. Ἀκριβῶς τέτοια εἶτανε ἡ ἐντολή· ὁ λαὸς δὲν ἔβγαλε φιλελεύτερους βουλευτὲς, δὲ συμφώνησε με τὸ φιλελεύτερο πρόγραμμα — για τὸν ἀπλούστατο λόγο πως δὲν τῷ ξερε, ὅπως δὲν τῷ ξεραν οὔτε οἱ βουλευτὲς, ὅπως δὲν τῷ ξερε σ' ὅλες του τίς λεπτομέρειες οὔτε ὁ ἴδιος ὁ Βενιζέλος· ὁ λαὸς ἔστειλε ἄνθρώπους για ν' ἀκολουθήσουν τυφλά τὸ Βενιζέλο και μόνο ἓνας νομὸς μὰς ἔδωκε τὴν ἐνδοξη ἐξαίρεση πως ἔβγαλε βουλευτὲς για να ὑποστηρίξουν ὠρισμένα συμφέροντα — ὁ νομὸς τῶν Τρικκάλων.

Ἡ Τετάρτη Συνέλευση ἄρχισε (ἢ καλύτερα δὲν ἄρχισε) με τὸ σεβασμὸ σὲ μιὰ πρόληψη — να μὴν ἀρχίζει δηλ. καμμιά δουλειὰ τὴν Τρίτη· αὐτὸ ἴσως να τὸ ἔχασαν πολλοὶ γιατί μπορεῖ να τὸ βρῇ-

καν μικρό· στη δική μου τή μνήμη έμεινε και θα μείνει γιατί· εΐταν ή πρώτη άφορμή ν' άκούω με δυσπιστία τόνονα του φιλελεύτερου από χείλη Πρωθυπουργικά ή βουλευτικά. Άς είναι! Συζήτηση για τόν χαρακτηρα της Συνέλευσης — αν εΐταν δηλ. άναθεωρητική ή συνταχτική δέν είχαμε μεγάλη αϋτή τη φορά· θαΐεγα παρὰ λίγο σπουδαία — μα σπουδαία δέν εΐταν οϋτε ή πρώτη· εΐταν κ' εκείνη πέρα πέρα μακαρονίστικη γιατί· όςο ή πλειονοψηφία δέν ήθελε νά μεταβάλλει παρὰ μόνο ώρισμένες διατάξεις, δέν ώφελοϋσε τίποτε νά της αποδείξει κανέναν πώς· **μπορούσε** νά τόν κάμει. Όπως κι α λεγότανε ή Συνέλευση — ένα είναι βέβαιον, πώς αντιπροσώπευε τόν κυρίαρχον λαόν με τήν έντολή νά ακολουθήσει τόν Βενιζέλον, πώς επομένως αν ό Βενιζέλος ήθελε μπορούσε νάλλάξει **ολόκληρο τόν Σύνταγμα**. Μά δέν τόν θέλησε κ' έτσι ή Άναθεώρηση περιορίστηκε σέ ώρισμένα μόνο άρθρα. Ρίχνοντας τώρα τόν βλέμμα στο άναθεωρημένο Σύνταγμα, οϋτε τίς μεταβολές βρίσκουμε τέτοιες πού νά δικαιολογούν τή εξοδα και τίς φασαρίες της Διπλής Βουλής, οϋτε βέβαιον μπορούμε φιλελεύτεροι έμείς (όχι μόνο στό νόμον, μα και στο πράμα) νά επαινέσουμε τίς ανελίστερες μετβολές πού έφερε στο Σύνταγμα τόν Κόμμα τών φιλελευτέρων! Προστάτεψε όμολογουμένως τόν νέο Σύνταγμα τήν προσωπική έλευθερία από παράνομες κατακρατήσεις, προστάτεψε τούς υπαλλήλους, κάνοντάς τους μόνιμους, έρριξε στο Κράτος τή βάρη για τή στοιχειώδη εκπαιδευση, περιώρισε τήν πλουτοκρατική έπιρροή, άπαγορεύοντας τόν νά είναι κανένας βουλευτής μαζι και Διευθυντής ή έμμισθος νομικός σύμβουλος ή υπάλληλος σέ προνομιοϋχες εταιρίες ή επιχείρήσεις, τέλος εξασφάλισε τήν άμερόληπτη εξέλεγχση τών εκλογών και βάλθηκε νά κάμει πού ταχτικούς στίς συνεδριάσεις τούς βουλευτές. Τόν νέο άρθρο για τήν άναθεώρηση μπορούσε όμως και νά λείψει αφού τή πράματα τόν απόδειξαν πώς είναι άνοησία νά περιορίζει ό κυρίαρχος λαός τόν κυρίαρχον λαόν, γιατί μπορεί ό ίδιος νά καλύψει κάθε παράδοση μιās συνταγματικής διατάξης. Άφίνοντας τώρα κατά μέρος τόν τί μπορούσε νά μεταβληθεί και δέν έγινε, αναφέρουμε πρώτα τόν μεγαλύτερο λεκόν του νέου Συντάγματος τόν άρθρο 107, έπειτα τή διατάξη για τήν άπαρτία πού μπορεί νά έχουμε καμμιά φορά δυό Βουλές με τήν ίδια αξίωση της νομιμότητας, τήν καθιέρωση παρασκευαστικού σώματος (Συμβ. Έπικρατείας) πού δείχνει πώς οι Κυβερνήτες μας δέν έχουν χαμπάρι για τόν πώς γίνονται οι νόμοι για τόν πώς ό νόμος είναι μιā απόφαση μέσα σέ άλληλσυγκρουόμενα συμφέροντα (τήν ίδια πλάνη έδειξε ή κυ-

βέρνηση παίρνοντας μερικούς «καλούς» νομικούς με διαφορετικές αντίληψεις, τούς περισσότερους χωρίς καμμιά κοινωνική μόρφωση και βάζοντάς τους νά φτιάσουν κώδικες!) τέλος τή διατάξη για τόν άμετάφραστό τών Γραφών πού δείχνει πώς ή Κυβέρνηση βρίσκει πολύ σωστό τόν ότι κατάντησε ή θρησκεία σέ λατρεία, σέ τύπο άπλό και τόν βρίσκει πεφτιστό νά διαδάξει ό κόσμος τίς Γραφές για νά μάθει τί πιστεύει, για ν' άποχτήσει θρησκεία (αν έχει ανάγκη) πού σήμερα δέν έχει.

Τέτοια είν' ή εικόνα του νέου Συντάγματος· τόν ίδιο γροθοκόπημα βρίσκουμε στη νομοθετική εργασία της Συνέλευσης· μερικά εργατικά νομοσχέδια μόλις κατώρθωσαν νά περάσουν, σέ πολλά σημεία κουτσουρεμένα, ώρες εργασίας δέν τόλμησε ή Κυβέρνηση νά όρίσει, σέ Συμβούλιο της εργασίας βάζουν ένα Νεγρεπόντη, κι ό Υπουργός της Δικαιοσύνης δέν άφίνει νά όρισθεί νόμιμη προθεσμία πού νά είδοποιεί ό εργοδότης τόν εργολήπτη προτού λύσει τή σύμβαση! Έλαττώνεται ό δασμός της ζάχαρης, φορολογείται τόν εισόδημα, μα για νά μήν κακοφανεί στους κύριους πλουτοκράτες παραγγέλλονται οι έφοροι νά μήν εφαρμόσουν αϋστηρά τόν νόμον, αλλά νά περιοριστούν σέ άπλές ένδειξεις για νά όρίσουν τόν φορολογούμενον εισόδημα. Οι πανεπιστημιακοί νόμοι άμελέτητοι, γραμμένοι επιπόλαιοι είχαν κι άλλες άμαρτίες γιατί δημοσιεύτηκαν κι άρχισαν νά ισχύουν σέ διάφορες μέρες — ώστε νά είναι άκυροι όλοι οι διορισμοί πού θα γίνουν στο Έθνικόν Πανεπιστήμιο άπ' τήν Κυβέρνηση. Τά εκπαιδευτικά νομοσχέδια, τή πρώτα πού έπρεπε νά υποβάλει ή Κυβέρνηση αν είξερε καλά τί ζητούσε, αν είχε πραγματικό πρόγραμμα φιλελεύτερο, υποβλήθηκαν τήν τελευταία ώρα για λούσο χωρίς καμμιά διάθεση νά ψηφιστούν, γιατί άλλως τε τέτοια κουρέλια δέν μπορούσαν νάχουν σοβαρή αξίωση νά γίνουν αναμορφωτικοί νόμοι! Μένουν μερικοί δικαστικοί νόμοι πού έχουν κάποι' αξία γιατί ό Υπουργός της Δικαιοσύνης ένας άπ' τούς καλύτερους δικηγόρους μας είχε καταλάβει άπ' τήν πράξη μερικές έλλείψεις πού εΐταν άναγκαίο νά διορθωθούν· μα κ' εκεί ό νόμος τών φυλακών φαίνεται πολύ λίγο μελετημένος — και τή δυό σπουδαία νομοσχέδια του τύπου και της χαρτοπαιξίας έμειναν άψήφιστα. Για τόν νόμον τών κοινοτήτων γράψαμε σέ προηγούμενον φύλλο τή γνώμη μας — και τελευταία ό νόμος για τή σύνθεση του ενεργού στρατού φαίνεται πραγματικά σαν ή αρχή συστηματικής εργασίας για ν' άποχτήσουμε στρατό ανάλογο με τόν πληθυσμό και με τή οικονομία μας. Άπό τίς γενικές αϋτές γραμμές θα βγάλει, πιστεύουμε, ό άμερόληπτος παρα-

τηρητής πώς αν η Κυβέρνηση αξίζει συγχαρητήρια για τη διοίκησή της (μόνο το Υπουργείο της Παιδείας είχε την άτυχία να πέσει στα χέρια Υπουργού, που ταίριαζε καλύτερα στην εποχή της φασιστοκρατίας), ή νομοθετική της εργασία είναι αντιπρακτική και κακομοιριασμένη, ένα συντηρητικοφιλελεύτερο κανασκεύασμα χωρίς τη γενική ιδέα που να το συγκρατεί. Κι αυτό είναι φυσικό. Όσο η Κυβέρνηση δε βλέπει τις οικονομικές διαμάχες μέσα στην κοινωνία μας (όπως σ' όλες τις κοινωνίες του κόσμου), όσο δε νοιώθει πως μόνο μικροαστική φιλελεύτερη ιδεολογία μπορεί να έχει σύμφωνα με το ποινόν του ελληνικού πληθυσμού, όσο δεν αποφασίζει χωρίς τρικλίσματα να χτυπήσει κατακέφαλα τις μεγάλες περιουσίες αλλά κηρύχνει πως μπορεί να πηγαίνουν αγαπημένα μεγάλο ιδιωτικό κεφάλαιο κι εργασία, όσο παραδίνει σπουδαιότατες υπηρεσίες σε πλουτοκράτες τμηματάρχισκους, όσο κάνει συνδυασμούς με Νεγρεπόντηδες — μόνο τέτοια νομοθετικά γρονθοκοπήματα θα μας παρουσιάζει όσο κι αν φωνάζει πως είναι φιλελεύτερη. Το πρώτο λοιπόν που έχει να κάνει ο κ. Πρωθυπουργός είναι να οργανώσει πολιτικούς συλλόγους όχι λέσχες με πλουτοκράτες και ισόδια μέλη, μά συλλόγους, μικροαστών με πρόγραμμα ώρισμένο καθαρά και ξάστερα από πρίν, που αφού δώσουν στο λαό την αναγκαία πολιτική μόρφωση, να χρησιμεύουν για θεμέλιο της μικροαστικής Κυβέρνησης που θα έχει να κυβερνήσει τον τόπο με την έμπιστοσύνη της πλειονοψηφίας του ελληνικού πληθυσμού, της **χωρισμένης μικροαστικής τάξης**.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. κ. Dalm. Paris, Θ. Τζ. Bombay. E. Cl. Nice. Βονδ Boston. Λάβαμε τις συντρομές κ' ευχαριστούμε. — κ. Τ. Βασ. Η τελευταία στροφή δε μās άρεσε. Όςτόσο κάμε ό,τι λές. Δηλ. «δούλευε και θεληματικότερα» και κάτι θα καταφέρεις. — κ. Ρωσ. Khartoum. Λάβαμε συντρομές 1911 και 1912 κ' ευχαριστούμε. Γράψαμε και τον κ. Δ. Γουν. — κ. Δ. Αμιλ. Θα δημοσιευτεί μά πρέπει να μάθουμε πρώτα τόνομά σου.

Στην Αθήνα, ή λεφτεριά είναι ακόμη σκλάβια, έμαθε τις αλυσίδες, κι όταν άξαφνα τις αποτινάξει από πάνω από το σβέρκό της, είναι για να σου τις βάλη έσένα.

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

Του Ελληνικού Κουίντέττου προς τους

Έλληνες συνθέτας

Το Ελληνικόν Κουίντέττο επιθυμούν να συντελέση κατά τι εις την παραγωγήν Ελληνικής μουσικής δωματίου (musique de chambre), προσκαλεί τους βουλομένους εκ των Ελλήνων συνθετών εις Διαγώνισμα υπό τους εξής όρους :

1) Είνε δεκτά προς εκτέλεσιν υπό του Ελληνικού Κουίντέττου έργα Ελλήνων συνθετών δια μουσικήν δωματίου, ήτοι κουίντέττα, κουαρτέττα, τερτσέτα, σονάτες κτλ. στελλόμενα προς αυτό (όδ. Αριστοτέλους 28 β') από σήμερον μέχρι της 15 Μαρτίου 1912 το βραδύτερον.

2) Όσα έργα ήθελον αποσταλή εντός της ώρισμένης προθεσμίας καθαρογεγραμμένα και εις παρτιτούραν και εις χωριστά δι' έκαστον όργανον μέρος θα εκτελεσθώσιν υπό του Ελληνικού Κουίντέττου δημοσία εις έκτακτον Ελληνικήν Συναυλίαν εντός ενός μηνός από της λήξεως της προθεσμίας.

3) Τα όνόματα των ούτω διαγωνισθησομένων συνθετών, άπαραιτήτως γνωστά μόνον εις το Ελληνικόν Κουίντέττο, δεν θα αναγράφωνται εις το πρόγραμμα, άλλ' έκαστον έργον θα σημειούται άπλώς δι' ενός αριθμού. Μετά το τέλος της Συναυλίας άπαντες οι άκροαται χρησιμοποιούντες ως ψηφοδέλτια τα εισιτήριά των, θα ψηφίσωσιν, ήτοι θα σημειώση έκαστος επί του εισιτηρίου του το κατά την άτομικήν του γνώμην ωραιότερον έργον, συμφώνως με τον έν τώ προγράμματι αναγραφόμενον αριθμόν. Εύθως άμέσως θα γίνη ή διαλογή και θα βραβευθή εκείνο εκ των έργων, το όποιον θα λάβη τας περισσότερας ψήφους. Το όνομα του νικητού συνθέτου θα αναγγελθή τότε από σκηνης, θα λάβη δε ούτος υπό του Ελληνικού Κουίντέττου **χρυσούν αναμνηστικόν μετάλλιον**.

Τα μέλη του Ελληνικού Κουίντέττου

Μ. Καλομοίρης, Γ. Χωραφάς, Μ. Καζάζης,

Φ. Οικονομίδης, Ρ. Γαϊδεμβέργερ

Σημ. Παρακαλούνται, όπως οι μέλλοντες να λάβωσι μέρος Έλληνες συνθέται σπεύσώσι να άποστείλωσιν τα έργα των όσον το δυνατόν πρό της λήξεως της προθεσμίας προς ταχύτεράν και άριωτέραν εκτέλεσιν των έργων των.